

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **B. B.**
st. přísl. X
t. č. pobytem X
adresa pro doručování X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 12. 2021, č. j. OAM-850/ZA-ZA11-LE26-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 14. 12. 2021, č. j. OAM-850/ZA-ZA11-LE26-2021, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 121 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 14. 12. 2021, č. j. OAM-850/ZA-ZA11-LE26-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), které nabylo právní moci dne 6. 1. 2021, zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999

Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Podle žalobce žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, neboť neshromáždil aktuální podklady a dostatečně nepřihlédl ke všem tvrzením žalobce.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 8. 10. 2021. K ní uvedl, že je Berber, a že je členem hnutí MAK (Hnutí pro sebeurčení Kabylie). Staral se o fungování hnutí v oblasti, kde bydlel, účastnil se demonstrací a dalších akcí. Bylo mu vyhrožováno ze strany vlády, protože je považován za teroristu. Hrozí mu vězení. Měl rovněž problémy kvůli náboženskému přesvědčení i rase (ty však k dotazu blíže nespecifikoval).
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál „Alžírsko – Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu“ z dubna 2019. Podle této zprávy v Alžírsku obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Alžírsko v ústavě garantuje řadu práv a svobod, v oblasti lidských práv se však potýká s několika problémy, především jde o časté nedodržování lidských práv v trestním řízení a při výkonu trestu odnětí svobody. Byla však zvýšena ochrana žen proti násilí, byla rozšířena práva berberského obyvatelstva nebo tolerance v oblasti náboženství. Nedostatečná zůstává ochrana sexuálních menšin. Alžírsko je členem OSN a přistoupilo k základním lidskoprávním úmluvám. Systém opravných prostředků proti porušování lidských práv je přítomen, nicméně tato opatření jsou často nerovnoměrně, neefektivně a v některých oblastech nedostatečně vymáhána. Ve správním spise je založena též informace OAMP – Alžírsko – Vztah Berberů a Arabů na území Alžírsko ze dne 5. 1. 2017.
4. Žalovaný shledal na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z citovaného materiálu, že v případě žalobce lze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu. Obavu žalobce z uvěznění kvůli členství v hnutí MAK žalovaný označil za hypotetickou a neopodstatněnou. Žalobce neměl potíže ve vlasti, a to ani kvůli svému berberskému původu, ani kvůli dlouholetému členství v hnutí MAK, ani kvůli náboženskému vyznání či účastech na demonstracích. Vyžádání rodného listu žalobce ze strany četníka na místním obecním úřadě, resp. tvrzení žalobce, že účelem tohoto kroku bylo vydání příkazu k jeho zatčení, podle žalovaného nenásvědčuje důvodnosti tvrzených obav žalobce. Žalovaný též poukázal na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 29. 4. 2019 ve věci A. M. proti Francii, č. 12148/18, podle něhož v Alžírsku došlo od roku 2015 k zásadnímu institucionálnímu a legislativnímu vývoji, resp. k posílení základních práv a svobod obyvatel. Pokud žalobce považoval existenci požárů a šíření nemoci covid-19 v Kabýlii za dílo alžírské vlády, jde o zcela hypotetickou domněnku. Žalobce tedy neprokázal, že v jeho případě nelze Alžírsko za bezpečnou zemi původu požadovat.

III. Žaloba

5. Žalobce namítl především nedostatečné zjištění skutkového stavu. Má za to, že žalovaný nepřihlédl ke všem rozhodným skutkovým okolnostem a v důsledku toho nesprávně aplikoval § 16 odst. 2 zákona o azylu.
6. Žalobce opustil zemi původu z důvodu obav před uvězněním a perzekuce ze strany alžírské vlády. V Alžírsku nejsou respektována práva Kabylů a dochází k jejich

diskriminaci. Pokud se hlásí k myšlence samostatného státu Kabylie, hrozí jim zatčení a vězení. Žalobce podporuje MAK (Hnutí pro sebeurčení Kabylie) od roku 2014, je generálním sekretářem hnutí. Alžírská vláda prohlásila hnutí MAK dekretem z roku 2021 za teroristickou organizaci, členové MAK tedy mohou být pronásledováni, zadrženi a podrobeni násilí. V poslední době bylo více než 500 stoupenců MAK zajato. Žalobce se účastnil mnoha demonstrací, kde byl několikrát konfrontován policií. V roce 2016 byl zadržen a vyslýchán. V současnosti je situace mnohem horší, praktiky policie se zhoršují, zatčení jsou mučeni. Před odjezdem ze země se žalobce dozvěděl, že si policie přišla na obecní úřad pro jeho rodný list, což policie často činí před zatčením.

7. Alžírsko je muslimská a arabská země. Žalobce je však ateista a nechce se přizpůsobovat nařízením vlády (např. zákazu nejíst během ramadánu na ulici). Na území Kabylie také ministr vlády odmítl poslat zdravotní pomůcky (kyslík) na léčbu onemocnění Covid-19, což zde způsobilo mnoho úmrtí. Žalobce se také obává o svou rodinu, která by byla v případě jeho návratu do země ohrožena.
8. Dále žalobce namítl, že žalovaný měl přijmout jím předložené důkazy, resp. materiály dokazující, že je členem MAK a že mu na základě této skutečnosti hrozí v Alžírsku nebezpečí. Popsal též útlak, jemuž Kabyllové v Alžírsku čelí. Žalovaný neposuzoval jeho žádost prospektivně. Žalovaný nepřijal článek týkající se osob, které byly zadrženy za své členství a aktivity v hnutí MAK, neboť se netýká osoby žalobce. Pokud by se však tento článek žalobce týkal, předložit by jej nemohl, neboť by byl uvězněn v Alžírsku. Žalobce je vystaven nebezpečí stejného osudu jako osoby, o nichž se v předmětném článku hovoří.
9. Žalobce následně poukázal na to, že žalovaný nemá žádné aktuální zdroje o současné situaci v Alžírsku. Opatřené zdroje jsou neaktuální (z roku 2017 a 2019). Žalobce odkázal na zprávu The Indegious world 2021 z dubna 2021, která výslovně hovoří o porušování lidských práv obyvatel Amazigh, ti byli za účast na demonstracích v roce 2020 a 2021 zatýkáni a odsuzováni do vězení. Alžírsko sice ratifikovalo mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, v praxi však nejsou tyto dokumenty uplatňovány. Tvrzení žalovaného, že jazyk amazigh byl v Alžírsku oficiálně uznán, není pravdivé. Dle aktuálních informací dochází spíše ke zhoršování přístupu k občanům berberské národnosti.
10. Žalovaný nevzal v potaz skutečnosti uváděné žalobcem a tím zatížil napadené rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Pro žalovaného je jedinou relevantní skutečností z výpovědi žalobce to, že pochází z Alžírska. Žalovaný rezignoval na své povinnosti, žalobcem uváděné okolnosti řádně nevyhodnotil a nepřihlédl k aktuální situaci v zemi původu. Žalobce také nesouhlasil s hodnocením žalovaného, který považoval žalobcem předložené dokumenty (příběh kamaráda) za nevěrohodné. Tento kamarád přicestoval s žalobcem, pochází ze stejné sociální vrstvy, ze stejné oblasti, oba jsou členy MAK.
11. Žalobce z uvedených důvodů navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný nepovažuje žalobní námitky za důvodné. Podkladem pro napadené rozhodnutí byl mj. materiál o Alžírsku ze dne 9. 4. 2019, který nyní doplňuje o aktuálnější materiál stejného názvu z listopadu 2021. Z těchto materiálů vyplývá, že Alžírsko splňuje podmínky pro zařazení na seznam tzv. bezpečných zemí. Co se týká vztahu Berberů a

Arabů, použitá zpráva je sice již z roku 2017, nicméně z dostupných informací nic nenasvědčuje tomu, že by se situace Berberů v Alžírsku jakkoli zhoršila. Naopak, v roce 2019 bylo Alžírsko zařazeno Českou republikou mezi bezpečné země původu.

13. Potíže popsané žalobcem nelze podle žalovaného označit za pronásledování či vážnou újmu. Žalobcem předložené materiály nesvědčí o tom, že by měl v minulosti problémy s policií, jeho úvahy o možném uvěznění považuje žalovaný za hypotetické. Žalobce neprokázal, že ve vztahu k jeho osobě nelze Alžírsko považovat za bezpečnou zemi původu.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále též jen „s. ř. s.“) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice). Žalobce sice požadoval jednání, nicméně ve věci byly splněny podmínky pro rozhodnutí bez nutnosti jeho nařízení (§ 76 odst. 1 s. ř. s.).
15. Žaloba je důvodná.
16. V posuzované věci byl aplikován § 16 odst. 2 zákona o azylu, podle něhož se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, pokud žadatel neprokáže, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
17. Postup označení určitého státu za bezpečnou zemi původu je v souladu s tzv. procedurální směrnici. Podle čl. 36 odst. 1 procedurální směrnice platí, že třetí zemi, která je v souladu s touto směrnicí označena za bezpečnou zemi původu, lze po jednotlivém posouzení žádosti považovat ve vztahu k určitému žadateli za bezpečnou zemi původu, pouze pokud: a) žadatel má státní příslušnost této země, nebo b) žadatel je osobou bez státní příslušnosti a dříve v této zemi běžně pobýval, a zároveň žadatel nepředložil žádné závažné důvody pro to, aby tuto zemi nebylo možno v jeho konkrétní situaci považovat za bezpečnou a mohl tak být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU.
18. Z bodu 46 preambule procedurální směrnice vyplývá, že se členské státy mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu, nebo zda označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. Rozhodujícím faktorem pro posouzení odůvodněnosti žádosti o mezinárodní ochranu je míra bezpečnosti žadatele v zemi jeho původu. Pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak (bod 40 preambule).
19. Česká vnitrostátní úprava zvolila variantu seznamu bezpečných zemí původu, který se nejméně jedenkrát v kalendářním roce přezkoumává. Podle § 86 odst. 4 zákona o azylu ho stanoví vyhláškou ministerstvo vnitra. Podle § 2 bodu 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považuje Česká republika za bezpečnou zemi původu i Alžírsko (s účinností od 23. 3. 2019).
20. Vymezení bezpečných zemí původu je na členských státech, avšak při splnění požadavků plynoucích z procedurální směrnice. Otázkou, jakým způsobem má žalovaný v tomto ohledu postupovat, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v recentním rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022 – 56 (předtím se problematice požadavků plynoucích

z procedurální směrnice podrobně věnoval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 20. 10. 2021, č. j. 41 Az 58/2020 – 52, č. 4270/2022 Sb. NSS).

21. Podle čl. 37 odst. 1 procedurální směrnice mohou členské státy vymezit země jako bezpečné jen tehdy, jsou-li splněna kritéria v příloze I směrnice. Podle těchto kritérií se země považuje za bezpečnou zemi původu, *„pokud lze na základě tamější právní situace, uplatňování práva v rámci demokratického systému a obecné politické situace prokázat, že v ní obecně a soustavně nedochází k pronásledování podle článku 9 směrnice 2011/95/EU, k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Při tomto hodnocení se vezme v úvahu mimo jiné rozsah, v jakém je poskytována ochrana proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím:*

a) příslušných právních předpisů země a způsobu, jakým se uplatňují,

b) dodržování práv a svobod stanovených v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod nebo Mezinárodním paktu o občanských a politických právech nebo Úmluvě OSN proti mučení, a to zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 uvedené evropské úmluvy nelze odchýlit,

c) dodržování zásady nenavrácení podle Ženevské úmluvy,

d) systému účinných opravných prostředků proti porušování těchto práv a svobod.“

Zároveň musí členské státy zajistit *pravidelný přezkum situace ve třetích zemích označených jako bezpečné* (čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice).

22. Naplnění uvedených požadavků na zařazení třetí země na seznam bezpečných zemí původu podléhá soudnímu přezkumu, a to včetně možnosti zhodnocení např. kvality zprávy o bezpečnosti té či oné země, která prakticky nahrazuje povinnost ministerstva shromáždit ke každé žádosti aktuální informace o zemi původu, které mají relevanci s ohledem na azylový příběh konkrétního žadatele (viz již odkazovaná judikatura či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2022, 5 Azs 289/2021 – 43).
23. V posuzované věci založil žalovaný svůj závěr o bezpečnosti Alžírsko na zprávách „Alžírsko – Hodnocení Alžírsko jako bezpečné země původu“ z dubna 2019 a na informaci OAMP – Alžírsko – Vztah Berberů a Arabů na území Alžírsko ze dne 5. 1. 2017. Vedle těchto zpráv pak žalovaný odkázal na rozsudek ESLP ze dne 29. 4. 2019 ve věci A. M. proti Francii, č. 12148/18. Žalovaný o žádosti žalobce rozhodoval v prosinci 2021. Shromážděné podklady o zemi původu tak byly v době vydání napadeného rozhodnutí přes dva roky staré, zpráva o vztahu Berberů a Arabů na území Alžírsko vydání napadeného rozhodnutí předcházela dokonce téměř o 5 let (přičemž originální zdroje ke zpracování těchto zpráv jsou logicky ještě starší).
24. Z podkladů založených ve správním spise nevyplývá, že by se žalovaný po vypracování obou zpráv situací v Alžírsku zabýval, na čemž nic nemění zmínka žalovaného ve vyjádření k žalobě, že nyní již používá zprávy aktuálnější (z roku 2021). Ve vztahu k posuzované věci je tedy na místě závěr, že není splněna podmínka pravidelného přezkumu situace v bezpečné zemi původu podle čl. 37 odst. 2 procedurální směrnice, ve spojení s § 86 odst. 4 zákona o azylu, podle něhož má pravidelný přezkum probíhat alespoň jednou ročně. Jak vysvětlil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022 – 56 (bod 22), v tomto typu řízení neplatí jinak obecně platný závěr pro

standardní azylová řízení, že zastaralost zprávy o zemi původu nelze dovozovat pouze z toho, kdy byla vypracována.

25. Přitom je nutno zdůraznit, že pravidelný přezkum situace v konkrétní zemi původu v sobě nezahrnuje pouhou aktualizaci zprávy o bezpečnosti, nýbrž rovněž povinnost soustavně sledovat situaci v zemích označených jako bezpečné ve smyslu požadavků čl. 37 odst. 1 procedurální směrnice a v případě změn zvážit přehodnocení bezpečnosti (viz bod 23 naposled odkazovaného rozsudku NSS). Z předloženého správního spisu nevyplývá, že by žalovaný této povinnosti dostál, nelze tedy uplatnit domněnku bezpečnosti Alžírsko, resp. aplikaci § 2 odst. 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. Již z tohoto důvodu proto nemůže napadené rozhodnutí obstát.
26. Pro účely dalšího řízení je nutno i na tuto věc vztáhnout další požadavky shrnuté v již odkazovaném rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 10 Azs 161/2022 – 56 (body 26 – 27). Je tak nutno zohlednit požadavek čl. 37 odst. 3 procedurální směrnice, aby se zařazení na seznam bezpečných zemí zakládalo zejména na informacích z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu (dnes EUAA, pozn. NSS), Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Rady Evropy. Tyto podklady žalovaný nezohlednil, přestože by z nich měl vycházet pravidelně. V tomto ohledu je na místě poukázat na skutečnost, že podle zprávy o bezpečnosti Alžírsko z roku 2019 považovaly tuto zemi za bezpečnou i další státy, včetně např. Nizozemí. Právě Nizozemí však v důsledku vnitrostátní judikatury (rozsudek ze dne 7. 4. 2021, NL:RVS:2021:738) přistoupilo k vyškrtnutí právě Alžírsko v důsledku zhoršení situace ze seznamu bezpečných zemí.
27. Bez ohledu na neaktuálnost shromážděných zpráv o Alžírsku je pak nutno upozornit na to, že zprávy o Alžírsku nevyhovují požadavkům Přílohy 1 procedurální směrnice ani obsahově. Tyto zprávy se téměř nezabývají skutečným uplatňováním práva (zpráva z roku 2019 obsahuje jen dvě strany textu, často jen formálně pojednávající o tom, co je v alžírské ústavě, co Alžírsko ratifikovalo apod.). Přičemž tam, kde jsou informace výjimečně konkrétní, svědčí spíše o nebezpečnosti země (podobné problémy navíc patrně nezmizely ani po aktualizaci hlavní zprávy, srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2022, č. j. 41 Az 8/2022-37). Ve zprávě z roku 2019 se totiž uvádí, že opatření proti porušování základních práv jsou uplatňována „často nerovnoměrně, neefektivně a v některých oblastech nedostatečně“, a dále se přiznává, že v Alžírsku jsou často porušována základní práva v trestním řízení a při výkonu trestu odnětí svobody. Zpráva z roku 2017 obsahuje dlouhý historický exkurz na téma sporů mezi Araby a Berbery, který ale končí informacemi o svévolném stíhání a zatýkání berberských aktivistů. O ústavní reformě z roku 2016, která měla postavení berberského obyvatelstva vylepšit, se lze dozvědět pouze informaci o uznání jazyka amazight (i pravdivost této informace žalobce – byť až v žalobě - rozporuje).

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

28. Soud shledal důvodnou námitku žalobce, že žalovaný neshromáždil aktuální a relevantní podklady pro vydání rozhodnutí. Žalovaný aplikoval koncept bezpečné země původu, aniž by řádně doložil splnění příslušných kritérií, že Alžírsko může být za bezpečnou zemi považováno. Skutkový stav tedy nebylo možné vzít za podklad pro vydání napadeného rozhodnutí, což je vada, pro kterou bylo na místě napadeného rozhodnutí zrušit [§ 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.]. Ve světle těchto důvodů by bylo nadbytečné se

zabývat dalšími námitkami žalobce, neboť odstranění vytýkané vady může na jím uplatněnou argumentaci vrhat zcela jiné světlo, resp. může být důvodem k vedení standardního azylového řízení.

29. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud vůči žalovanému přiznal náklady na poštovním, jak vyplývají ze spisu. Žalovaný úspěšný nebyl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 20. října 2022

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v.r.
samosoudkyně